

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

**ЗАКЛАД ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
«КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ № 3»**

**Методичні рекомендації до практичних занять
з дисципліни «Медсестринство в оториноларингології»**

Підготував викладач
Пашко О.А.

2024

Тематичний план практичних занять

Тема 1: «Анатомія носа та приноскових пазух. Фізіологія носа та приноскових пазух. Методи обстеження при патологічних станах носа та приноскових пазух.

Хвороби зовнішнього носа. Хвороби порожнини носа. Хвороби приноскових пазух»

Тема 2: «Анатомія глотки. Фізіологія глотки. Методи обстеження при патологічних станах глотки. Гострі захворювання глотки. Хронічні захворювання глотки. Ускладнення при хворобах глотки»

Тема 3: «Анатомія гортані. Фізіологія гортані. Методи обстеження гортані. Гострі захворювання гортані. Хронічні захворювання гортані. Ускладнення при хворобах гортані»

Тема 4: «Анатомія вуха. Фізіологія вуха. Методи обстеження при патологічних станах вуха»

Тема 5: «Захворювання зовнішнього вуха. Захворювання середнього вуха. Отогенні внутрішньочерепні ускладнення»

Перелік практичних навичок з дисципліни

№ теми	Назва маніпуляції
I	1. Проведення середньої риноскопії за допомогою лобного рефлектора
	2. Взяття мазка із слизової оболонки носа
	3. Закапування крапель в ніс
	4. Проведення передньої тампонади носа
	5. Накладання пращоподібної пов'язки на ніс
	6. Накладання зігріваючого компресу на гайморову пазуху
II	7. Огляд ротової порожнини (фарингоскопія, мезофарингоскопія, орофарингоскопія)
	8. Взяття мазків із мигдаликів
	9. Змащування піднебінних мигдаликів та задньої стінки глотки
	10. Пальпація шиї та лімфатичних вузлів.
III	11. Туалет і заміна внутрішньої трахестомічної трубки
	12. Перев'язка пацієнтів після трахестомії
	13. Введення носо-стравохідної трубки, годування пацієнтів
IV	14. Зовнішній огляд та пальпація вуха
	15. Взяття мазка із зовнішнього слухового ходу
	16. Отоскопія
	17. Закапування крапель у зовнішній слуховий хід
	18. Накладання зігріваючого компресу на ділянку вуха
V	19. Дослідження слуху шепітною мовою
	20. Проведення сухого туалету вуха
	21. Видалення сірчаної пробки та сторонніх тіл із зовнішнього слухового ходу
	22. Продування слухових труб за Політцером
	23. Пневмомасаж барабанної перетинки
	24. Накладання вушних пов'язок

Тема 1 «Анатомія носа та приноскових пазух. Фізіологія носа та приноскових пазух. Методи обстеження при патологічних станах носа та приноскових пазух. Хвороби зовнішнього носа. Хвороби порожнини носа. Хвороби приноскових пазух»

Актуальність теми: Проблема гострих запальних захворювань верхніх дихальних шляхів, гострого риносинуситу (ГРС) зокрема, є однією з найактуальніших у сучасній клінічній медицині. Останніми роками спостерігається зростання частоти захворювань носа та приноскових пазух, що проявляється збільшенням як абсолютних (захворюваності та поширеності), так і відносних (частка в структурі оториноларингологічної патології) показників. В Україні показник поширеності гострих ринітів, риносинуситів та ринофарингітів досягає 489,9 випадків на 10000 населення, а захворюваність 5-15 випадків на 1000 населення залежно від сезону. Такі пацієнти становлять 60-65% амбулаторних пацієнтів лікарів-оториноларингологів.

План заняття:

Анатомія і фізіологія носа та приноскових пазух (повторення).

Правила користування лобним рефлексором.

Визначення дихальної та нюхової функцій носа.

Ознайомлення з методами передньої й задньої риноскопії.

Підготовка хворих до операції на носі, приноскових пазухах.

Підготовка медичного інструментарію та перев'язувального матеріалу.

Післяопераційний догляд за хворими.

Ознайомлення з пункцією верхньощелепної пазухи.

Ознайомлення з методами видалення сторонніх тіл з порожнини носа.

Перелік практичних навичок до теми

№ теми	Назва маніпуляції
I	1. Проведення середньої риноскопії за допомогою лобного рефлексора
	2. Взяття мазка із слизової оболонки носа
	3. Закапування крапель в ніс
	4. Проведення передньої тампонади носа
	5. Накладання пращоподібної пов'язки на ніс
	6. Накладання зігріваючого компресу на гайморову пазуху

Література: : Медсестринство в оториноларингології: підручник/ О.В. Гавриш, С.А. Ніколаєнко.- К.: ВСВ «Медицина», 2015. - с. 70-91.

Тема 2: «Анатомія глотки. Фізіологія глотки. Методи обстеження при патологічних станах глотки. Гострі захворювання глотки. Хронічні захворювання глотки. Ускладнення при хворобах глотки»

Актуальність теми: Захворювання глотки-патологічні стани, які досить часто зустрічаються в будь-якому віці людини. Оскільки, майже всі захворювання ВДШ передаються повітряно-краплинним шляхом, тому питання профілактичних заходів, щодо поширення інфекції в повній мірі лежить на плечах медичних сестер. Знаходячись завжди поруч із пацієнтом, вона повинна не тільки слідкувати за змінами в перебігу захворювання, чітко виконувати призначення лікаря, вчасно і компетентно надавати невідкладну долікарську допомогу, а й проводити профілактичну роботу.

План заняття:

Анатомія та фізіологія глотки (повторення).

Зовнішній огляд і пальпація шиї і лімфатичних вузлів.

Огляд порожнини рота. Проведення середньої фарингоскопії.

Аденотомія. Підготовка хворого до операції. Допомога медсестри при аденотомії у дітей. Догляд за хворими після операції.

Проведення бактеріологічного обстеження (взяття мазка на дифтерію).

Організаційні заходи в разі підозри на дифтерію.

Тонзилектомія. Підготовка хворого до операції. Післяопераційний догляд.

Перелік практичних навичок до теми

II	7. Огляд ротової порожнини (фарингоскопія, мезофарингоскопія, орофарингоскопія)
	8. Взяття мазків із мигдаликів
	9. Змашування піднебінних мигдаликів та задньої стінки глотки
	10. Пальпація шиї та лімфатичних вузлів.

Література: : Медсестринство в оториноларингології: підручник/ О.В. Гавріш, С.А. Ніколаєнко.- К.:ВСВ «Медицина», 2015. - с.151-165.

Тема 3: «Анатомія гортані. Фізіологія гортані. Методи обстеження гортані. Гострі захворювання гортані. Хронічні захворювання гортані. Ускладнення при хворобах гортані»

Актуальність теми: Захворювання гортані-патологічні стани, які доволі часто зустрічаються в будь-якому віці людини. Оскільки голосова щілина гортані- це найвужче місце ВДШ, звуження чи набряк якого, може призвести до зупинки дихання, тому знання клінічної анатомії, фізіології, клінічні прояви патологічних та невідкладних станів – надає змогу медичній сестрі вчасно та компетентно надати невідкладну допомогу та зберегти життя людині.

План заняття:

Анатомія і фізіологія гортані (повторення)

Гострі захворювання гортані

Хронічні захворювання гортані. Ускладнення при хворобах гортані

Методи обстеження гортані

Ознайомлення з методами прямої та непрямой ларингоскопії

Ознайомлення з методами видалення сторонніх тіл з гортані, трахеї, бронхів

Показання до трахеотомії. Набір медичних інструментів для трахеотомії.

Догляд за хворими після трахеотомії

Ознайомлення з методами введення лікарських засобів у гортань (змащування слизової оболонки гортані, вливання в гортань лікарських речовин, вдихання порошкоподібних речовин, пульверизація гортані, інгаляції).

Перелік практичних навичок до теми

III	11. Туалет і заміна внутрішньої трахестомічної трубки
	12. Перев'язка пацієнтів після трахестомії
	13. Введення носо-стравохідної трубки, годування пацієнтів

Література: : Медсестринство в оториноларингології: підручник/ О.В. Гавриш, С.А. Ніколаєнко.- К.: ВСВ «Медицина», 2015. - с. 210-221.

Тема 4: «Анатомія вуха. Фізіологія вуха. Методи обстеження при патологічних станах вуха»

Актуальність теми: ЛОР хвороби, а саме захворювання зовнішнього, середнього вуха, внутрішнього вуха- це патологічні стани, які доволі часто зустрічаються в практиці медичних працівників. Найпоширенішими серед захворювань – гострі, хронічні запалення середнього вуха та їх ускладнення, особливо у дитячому віці. Тому знання АФО слухового аналізатора, патологічних процесів, що можуть вражати, знання основних питань допомоги та догляду за пацієнтами, вкрай необхідні середнім медичним працівникам будь – якої лікувальної установи.

План заняття:

Анатомія і фізіологія вуха (повторення).

Методи обстеження вуха.

Підготовка хворих до операції на вусі. Догляд за хворими після операції.

Ознайомлення з методами видалення сторонніх тіл із зовнішнього вуха.

Ознайомлення з методиками лікування хворих (консервативне і хірургічне).

Огляд і пальпація ділянки зовнішнього вуха. Пальпація вушної раковини, козелка, соскоподібного відростка.

Отоскопія.

Перелік практичних навичок до теми

IV	14. Зовнішній огляд та пальпація вуха
	15. Взяття мазка із зовнішнього слухового ходу
	16. Отоскопія
	17. Закапування крапель у зовнішній слуховий хід
	18. Накладання зігріваючого компресу на ділянку вуха

Література: : Медсестринство в оториноларингології: підручник/ О.В. Гавриш, С.А. Ніколаєнко.- К.: ВСВ «Медицина», 2015. - с. 310-322.

Тема 5: «За захворювання зовнішнього вуха. За захворювання середнього вуха. Отогенні внутрішньочерепні ускладнення»

Актуальність теми: ЛОР хвороби, а саме захворювання зовнішнього, середнього вуха, внутрішнього вуха- це патологічні стани, які доволі часто зустрічаються в практиці медичних працівників. Найпоширенішими серед захворювань – гострі, хронічні запалення середнього вуха та їх ускладнення, особливо у дитячому віці. Тому знання АФО слухового аналізатора, патологічних процесів, що можуть вражати, знання основних питань допомоги та догляду за пацієнтами, вкрай необхідні середнім медичним працівникам будь – якої лікувальної установи.

План заняття:

Захворювання зовнішнього вуха

Захворювання середнього вуха

Отогенні внутрішньочерепні ускладнення

Підготовка хворих до операції на вусі. Догляд за хворими після операції

Ознайомлення з методами видалення сторонніх тіл із зовнішнього вуха

Ознайомлення з методиками лікування хворих (консервативне і хірургічне)

Ознайомлення з методом спинномозкової пункції

Підготовка хворого до спинномозкової пункції

Догляд за хворими після спинномозкової пункції

Дослідження слуху шепітним і голосним мовленням

Дослідження вестибулярних функцій (пальценосова та вказівна проби, проба Ромберга, проба витягнутих рук, обертова проба)

Перелік практичних навичок до теми

V	19. Дослідження слуху шепітною мовою
	20. Проведення сухого туалету вуха
	21. Видалення сірчаної пробки та сторонніх тіл із зовнішнього слухового ходу
	22. Продування слухових труб за Політцером
	23. Пневмомасаж барабанної перетинки
	24. Накладання вушних пов'язок

Література: : Медсестринство в оториноларингології: підручник/ О.В. Гавріш, С.А. Ніколаєнко.- К.:ВСВ «Медицина», 2015. - с.322- 365.